

ՄՈՍԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ

Քրիստոնեական Եկեղեցւոյ բարեպաշտական սովորութիւններէն մէկն է մոմաւառութիւնը եւ ճրագ վառելը: Այս սովորութիւնն ունի իր պատմական հիմքը: Առաջին դարի քրիստոնեաները երեկոյան ժամերուն կը հաւաքուէին տուներուն կամ մասնաւոր սրահներուն մէջ Աստուծոյ խօսքը լսելու եւ միասին աղօթելու, իսկ արգելքի եւ հալածանքներու պատճառաւ անոնք պաշտամունք կը կատարէին գիշերը գետնափոր դամբաններուն, քարանձաւներուն եւ ամալի վայրերուն մէջ, որոնք պէտք է լուսաւորուէին: Այն ատեն լուսաւորութեան միջոցը ձեռքի ճրագն էր: Դարեր յետոյ ձեռք փոխարինուեցաւ մոմով, որն աւելի դիւրաւառ է եւ աւելի պայծառ լոյս կու տայ: Առաջին պաշտօնական հաւաքաւայրերը, որ «Եկեղեցիներ» կոչուեցան, նոյն կարգին համաձայն, կը լուսաւորուէին ձեռքի ճրագով ապա մոմերուն լոյսով՝ բերուած հաւատացեալներու կողմէն: Այսպիսով, այս նիւթերու կիրառութիւնը դարձաւ գեղեցիկ սովորութիւն եւ կը պահպանուի մինչեւ օրս, որուն աւելցաւ նաեւ էլեկտրական լոյսի կիրառութիւնը: Ձեռքի ճրագի խորհրդանիշն է խորանին վրայ կախուած կանթերը, իսկ մոմերը հաւատացեալները կը վառեն յատուկ մոմակալներուն մէջ՝ չնայած որ Եկեղեցիներուն մեծ մասն այսօր կը լուսաւորուի էլեկտրական լամպարով:

Առաջին քրիստոնեայ համայնքներու ողջ նիւթական կարողութիւնն ընդհանուր էր եւ համայնքի Եկեղեցւոյ նիւթական ապահովութիւնն ալ բոլոր հաւատացեալներուն հոգածութեան տակ էր: Հետեւաբար Եկեղեցւոյ կարիքներէն՝ ձեռքի եւ մոմի մատակարարումը դրուած էր հաւատացեալներուն վրայ: Այս կարգը պահպանուեցաւ հայ Եկեղեցւոյ մէջ մինչեւ մեր օրերը, սակայն այսօր ձեռք եւ մոմ բերելու անհարմարութեան պատճառաւ հաւատացեալները մոմը կը գնեն Եկեղեցւոյ մէջ եւ կը վառեն աղօթելու ժամանակ՝ ձեռով մը նաեւ նիւթական նուիրատուութիւն ընելով Եկեղեցւոյ եւ համայնքի կարիքներուն համար եւ կատարելով քրիստոնեական ամենամեծ առաքինութիւնը՝ բարեգործութիւնը: Եկեղեցին առետուրի վայր չէ եւ մոմավառութիւնն ալ այդ նպատակը չի հետապնդեր: Պարագան նոյնն է բոլոր միւս ծիսակատարութիւններուն ատեն տրուած նուիրատուութիւններուն:

Մոմ վառելու ատեն հաւատացեալը լոյսի աղբիւրը՝ զԱստուած նկատի կ'առնէ եւ Անոր կ'ողոյէ իր աղօթքը: Մոմի լոյսը խորհրդաւորութիւն եւ աղօթական միջավայր կը ստեղծէ եւ կը նպաստէ հաւատացեալին հոգեւոր կեդրոնացման: Բացի պատմական հիմքէն մոմավառութիւնն ունի քրիստոնեական մեկնաբանութիւն. մոմը ճշմարիտ քրիստոնեայի կեանքի խորհրդանիշն է, որ կը սպառի իր շուրջը լուսաւորելով աստուածպաշտութեամբ եւ առաքինութեամբ:

Ասկէ զատ, սակայն, պէտք է գիտնանք, որ քրիստոնեութիւնը կը մերժէ ունէ ձեւապաշտութիւն եւ ցուցամոլութիւն. առանց մոմի ալ կարող ենք ճշմարիտ եւ ընդունելի աղօթք ընել եւ ճշմարիտ բարեգործ ըլլալ՝ մեր նմաններուն համար կամ Եկեղեցւոյ համար մատուցած ունէ ծառայութեան միջոցաւ:

ALLUMER DES CIERGES

Allumer des cierges ou lanternes est une des plus anciennes coutumes pieuses qui remonte au premier siècle du christianisme. A cette époque les premiers chrétiens se rassemblaient le soir dans les foyers et locaux privés pour écouter la parole de Dieu et pour prier ensemble. A cause des interdictions et des persécutions par les rois et empereurs païens, ils faisaient leurs cultes la nuit dans des catacombes ou des grottes où ils avaient besoin de lumière. En ce temps là, le seul moyen d'avoir de la lumière était la lanterne à huile. Quelques siècles plus tard, les lanternes furent remplacées par des cierges qui s'allument facilement et éclairent mieux. Les premiers endroits de cultes sont nommés « Eglises » ou maison de la communauté. Elles étaient illuminées par des lanternes ou des cierges apportées par les fidèles croyants. C'est ainsi que l'usage de ces moyens d'éclairages est devenu une coutume liée au culte. Cette coutume persiste jusqu'aux nos jours même à l'heure de l'éclairage électrique. La lanterne a pris place sur l'autel de l'Église où on la voit toujours allumée symbolisant la foi chrétienne qui ne s'éteint pas. Les bougies sont allumées dans des endroits appropriés dans l'église et ne servent plus à l'éclairage.

Les biens des premières communautés chrétiennes, comme aujourd'hui, étaient communs. Ainsi l'entretien des biens et des locaux de la communauté et toutes les dépenses étaient sous la responsabilité des fidèles. Les moyens d'éclairage aussi étaient fournis par les fidèles. Mais aujourd'hui au lieu d'apporter des cierges, les fidèles les achètent dans l'Eglise avant de faire leur prière. Par ce geste, ils font aussi une modeste offrande anonyme pour l'Eglise au nom de Dieu. Le Local de l'Eglise n'est pas un marché ou un endroit de commerce et l'achat des bougies n'a qu'un seul but : faire un geste pieux et contribuer aux besoins de l'Eglise. C'est le cas aussi de toutes les contributions pour les baptêmes, mariages, obsèques ou prières de requiem. Ce sont les seuls moyens pour l'Eglise d'assurer sa mission à savoir, distribuer la parole de Dieu, garder les valeurs chrétiennes mais aussi préserver la langue, l'identité et la culture millénaire de notre peuple.

En allumant un cierge nous imaginons devant nous la vraie source de la lumière matérielle et spirituelle, Dieu, et nous lui adressons nos prières. La lumière des cierges crée une ambiance mystique et aide à se concentrer pendant la prière.

Le cierge allumé dans l'Eglise symbolise aussi l'image d'un vrai chrétien qui s'use dans sa vie en donnant la lumière autour de lui: la justice, l'amour, la bonté, la compassion, la miséricorde et la connaissance. Mais il faut savoir que le christianisme n'accepte pas le formalisme et les démonstrations religieuses. Dieu regarde les cœurs et nos intentions : sans allumer de cierge nous pouvons aussi prier correctement et être un vrai humble bienfaiteur en faisant le bien envers nos semblables et notre l'Eglise.

Calendrier religieux

Lundi 8 Septembre : Fête de la naissance de la Ste Vierge Marie.

Dimanche 14 Septembre à 10h00: Fête de Khatchverats, Exaltation de la Sainte Croix, bénédiction et distribution du basilic à l'issue de la messe.

Lundi 15 Septembre : 2ème jour de Fête de la Croix.
11h00 Office de Requiem pour tous les défunts.

Dimanche 21 Septembre: 23ème Anniversaire de la proclamation de l'indépendance de la République d'Arménie.

Samedi 27 Septembre: Fête du brave général St Georges, d'Adoktos et du chantre Romanos.

Dimanche 28 Septembre : Exceptionnellement la messe dominicale n'aura pas lieu

ANNONCE

Les travaux de rénovation de l'intérieur de l'Eglise sont en cours.

Que Dieu bénisse les donateurs qui ont permis de démarrer ce projet.

La contribution de chacun de nous est vitale à la concrétisation de cette entreprise. Faites un don et laissez une trace dans l'histoire de notre Eglise Arménienne.

SPECIAL 23ème ANNIVERSAIRE DE L'INDEPENDANCE DE L'ARMENIE

Dimanche 21 Septembre : tout de suite après la messe, à partir de 11h30, dégustons ensemble le traditionnel Harissa « Keshkeg » et fêtons en musique l'indépendance de la République d'Arménie.

Tarif unique: 10€/personne

Enfant: 5€

Réservations avant le 18/09/2014 au 06 60 42 96 77 ou par email pere.dertad@yahoo.fr.

Eglise Apostolique Arménienne Diocèse de France

Eglise Sourp TATEOS (St. Thaddée) Sourp PARTOGHIMEOS (St. Barthélémy)
Evangélistes - Illuminateurs de l'Arménie

Septembre 2014

Programme spécial

« *Sourp Khatch* »

27 Traverse de l'Eglise, 13015 Marseille
Tel : 04 91 65 56 75

Facebook : église apostolique arménienne Saint Tatéos de St. Antoine

Paroisse : 15ème arrondissement, Septèmes les Vallons, Les Pennes Mirabeau, Bouc Bel Air, Cabriès-Calas, Ventabren, Gardanne, Simiane-Collongue